

Pelastuslain uudistamisen esiselvityshankkeen seurantaryhmän kokous 4/2020

Aika	17.11.2020, klo 9.30-12.30		
Paikka	Videoneuvottelu		
Jäsenet	Nimi	Läsnä	Poissa
	Pelastusylijohtaja Kimmo Kohvakka		x
Läsnä	Lainsäädäntöjohtaja Mika Kättö, puheenjohtaja	x	
	Toimitusjohtaja Marko Hasari	x	
	Hallitusneuvos Ilpo Helismaa	x	
	Hallituksen jäsen Silvio Hjelt	x	
	Koulutusjohtaja Minna Hirvonen	x	
	Pelastusjohtaja Seppo Lokka	x	
	Viestintäasiantuntija Pihla Pitkänen	x	
	Neuvotteleva virkamies Kirsi Rajaniemi	x	
	Pelastusylitarkastaja Rami Ruuska	x	
	Johtaja Pasi Ryyänen	x	
	Kehittämispäällikkö Vesa-Pekka Tervo	x	
	Pelastusjohtaja Pekka Tähtinen	x	
	Johtava asiantuntija Tanja Ulvinen	x	

1. Kokouksen avaus

Kokous avattiin klo 9:30.

2. Edellisen kokouksen pöytäkirjan hyväksyminen

Hyväksyttiin edellisen kokouksen pöytäkirja.

3. Valmistelujaostojen tilannekuva

Onnettomuuksien ehkäisy ja valvonta -jaosto on kokoustanut neljä kertaa eikä työ ole edennyt, kuten oli suunniteltu. Jaoston työssä lähtökohtana on nykytilan arviointi ja pelastuslakia säädettäessä asetettujen tavoitteiden tarkastelu. Nykyistä pelastuslakia uudistettaessa palotarkastusten osalta siirryttiin säännöllisestä valvonnasta riskiperusteiseen valvontaan. Edellisessä jaoston kokouksessa keskusteltiin siitä, miten edellä mainittu on toteutunut. Yhteinen käsitys on, että valvontatyö on kehittynyt haluttuun suuntaan, vaikka esiin on tullut myös kriittistä näkökulmaa. Perusratkaisu on kuitenkin ollut toimiva. Keskeistä on se, että lainsäädännöllä ei tule tarpeettomasti rajoittaa toimintatapojen kehittämistä, vaan pyrkiä edelleen vahvistamaan sitä, että valvonta on tehokasta ja vaikuttavaa. Suuntauksena on ohjausroolin korostaminen ja valvonnan riskiperusteisuus tulee olla toiminnan

Pöytäkirja

SM2036321

02.02.2021

00.01.05.00

SMDno-2019-2078

määrittämisessä itsestäänselvyys. Tärkeää on säilyttää sääntelyn joustavuus, jotta toimintaa voidaan mukauttaa paikallisiin tarpeisiin ja olosuhteisiin.

Keskustelua käytiin turvallisuusviestinnästä ja sen merkityksestä.

Puheenvuoroissa tuotiin esille, että turvallisuusviestintää on monen tasoista ja laatuista. Turvallisuusviestintä liittyy kiinteästi valvontatyöhön ja ohjauksen sekä opastuksen merkitystä on pyritty korostamaan. Esille tuotiin myös, että Satakunnan pelastuslaitos on käynnistämässä hanketta turvallisuusviestinnän vaikuttavuudesta.

Pelastustoiminta -jaosto on kokoustanut edellisen kerran 19.9.2020. Jaosto on kokoontunut sekä koko porukalla että pienemmällä kokoonpanolla. Pienemmässä ryhmässä on laadittu muistiota, jonka pohjalta jaoston työskentelyä on jatkettu. Jaostolle on syntynyt selkeä kuva siitä, mitä muutoksia tulisi tehdä. Nykytilan arvioinnin suhteen on kuitenkin edelleen työtä tehtävänä.

Jaoston viimeisimmässä kokouksessa (16.11.2020) keskusteltiin maastopalovaroituksesta, avotulenteosta, ilmoitusvelvollisuudesta, pelastustoiminnan johtamisesta, mukaan lukien tilanne- ja johtokeskustoiminta. Edellisessä kokouksessa keskustelua käytiin myös pelastustoiminnan sisällöstä, kuten esimerkiksi luonnonvaraisten eläinten pelastamisesta. Tätä tullaan jatkossa pohtimaan yhdessä ympäristöministeriön kanssa. Lisäksi keskustelussa nousi esiin vesisukeltamisen rooli sekä tulipalon maininta yksittäisenä onnettomuustyyppinä pelastustoimen tehtävissä. Jaosto kokoontuu seuraavan kerran joulukuussa ja muistio on valmis ensi vuoden alkupuolella.

Puheenvuorossa tuotiin esille, että tulipalon maininta erillisenä onnettomuustyyppinä tulisi poistaa tulevasta laista. Samalla kuitenkin todettiin, että termistön muotoilu on hankalaa, ja jaoston työssä tulisikin pohtia, miten yhteistyön raja muiden toimijoiden kanssa määritellään.

Keskustelua käytiin myös palvelutasosta ja toimintavalmiudesta sekä siitä tulisiko käsitteet viivytyksettä ja tehokkaasti avata säädöksissä. Keskustelussa tuotiin esille, että pelastustoimen asioista säädetään monessa eri laissa ja tärkeää on huomata, että jatkossa pelastustoimen järjestämisestä säädetään järjestämislaissa ja tuottamisesta pelastuslaissa. Tämän osalta todettiin, että uuden käytännön omaksuminen tulee viemään aikaa.

Puheenvuorossa tuotiin esille huoli sopimuspalokuntien roolista tulevaisuudessa, ja katsottiin, että nykyinen kirjaus laissa niiden asemasta ei ole riittävä. Keskustelussa todettiin, että sopimuspalokuntien roolista on jo nykyisessä laissa säädetty hyvinkin vahvasti, lakiin on kirjattu, että sopimuspalokunnat kuuluvat pelastustoimen järjestelmään (pelastuslaki 2 a § 1 mom. 5 k.). Tuottamistavasta päättää itsehallintonsa nojalla järjestäjä eli hyvinvointialue, eikä asiasta ole perusteltua säätää jonkun tuottajan osalta erikseen lailla. Jatkossa sopimus tehdään hyvinvointialueiden kanssa, joilla on oikeus päättää palveluiden järjestämistavasta. Teoriassa hyvinvointialue voi siis olla käyttämättä sopimuspalokuntaa, mikäli kustannustehokkuus toteutuu, mutta käytännössä ilman sopimuspalokuntia ei tulla toimeen.

Keskustelussa todettiin, että sopimuspalokuntatoimintaa koskevat säännökset on tarkoitus sijoittaa uudessa pelastuslaissa yhteen paikkaan.

Lain rakenne ja yhteiset säännökset -jaoston tehtävänä on arvioida ja käsitellä pelastuslain rakennetta, selkeyttä ja toimivuutta ottaen huomioon

Pöytäkirja

SM2036321

02.02.2021

00.01.05.00

SMDno-2019-2078

pelastuslakiin aiemmin tehdyt muutokset, maakunnallisen pelastustoimen perustamista koskeva lainsäädäntö sekä esiselvityshankkeessa tehtävät muutosehdotukset. Jaoston työn pääpaino on rakenteessa. Lisäksi jaoston tehtävänä on käsitellä muun muassa viranomaisten tehtävänjakoa, rekisteri- ja tiedonsaantiasioita sekä kansainvälistä pelastustoimintaa. Jaoston vastuulla on paljon asioita, jotka vaikuttavat muiden jaostojen toimintaan. Jaosto on pitänyt yhden kokouksen viime keväänä.

Järjestämislain osalta todettiin, että hallituksen esitys annetaan eduskunnalle 3.12.2020. SOTE-100 paketti valmistunee joulukuun alkupuolella ja etenee eduskuntaan keväällä 2021.

Puheenjohtaja totesi, että rekisteri- ja tiedonsaantiasioihin tulee perehtymään erityisesti lainsäädäntöneuvos Annika Parsons, joka on päävalmistelija Häätäkeskuslaitosta koskevan lainsäädännön uudistamisessa.

Varautuminen poikkeusoloihin ja väestönsuojelu -jaosto on pitänyt viisi kokousta ja seuraava kokous on joulukuussa. Jaoston työ on kokonaisuudessaan sujunut hyvin. Jaostossa on pohdittu muun muassa väestönsuojelun käsitettä. Jaosto on laatinut muistioloannon ja tavoitteena on, että sen voisi jakaa joulukuussa. Joitakin avoimia kysymyksiä on edelleen ja esimerkkinä tästä on siviilivalmiuden käsite, jonka määrittäminen pelastuslain kontekstissa on haastavaa. Jaostossa on keskusteltu myös kuntien valmiussuunnittelun tukemistehtävästä, jonka osalta ei ole olemassa vielä selkeää ehdotusta. Muistiossa on myös paljon vaihtoehtoisia ehdotuksia ja lopullinen ratkaisu on riippuvainen valittavasta vaihtoehdosta.

Kommenteissa nostettiin esille varautumisen yhteensovittaminen. Puheenvuorossa todettiin, että valmiuslaki on avattu myös, kuten esimerkiksi sen 12 §, joka koskee varautumisvelvollisuutta.

Kuntien valmiussuunnittelun osalta todettiin, että kuntien valmiussuunnittelun tukeminen on mahdollista. Hyvinvointialue voi sopia yhteistyöstä kuntien kanssa. Sen sijaan tekeminen kunnan puolesta on mahdollista vain tehtävissä, jotka eivät ole lakisääteisiä. Keskustelussa todettiin, että kunnat hoitavat oman osuutensa hyvin, mutta on koettu hyväksi, että pelastusviranomaisen on ohjaavassa ja opastavassa roolissa.

Keskusteltiin myös moniammatillisista yksiköistä ja niiden merkityksestä alueilla, joihin ei muuten saataisi toimintakykyistä yksikköä.

4. Mahdolliset muut asiat

Esille ei tullut muita asioita.

5. Seurantaryhmän seuraavat kokoukset

Seurantaryhmän kokousta 21.12.2020 ei pidetä. Seurantaryhmän kokoukselle pyritään löytämään ajankohta tammi-helmikuun 2021 vaihteesta sekä maaliskuun alkupuolelta. Työryhmän sihteeri kartoittaa sopivia kokousajankohtia.

6. Kokouksen päättäminen

Kokous päätettiin klo 11.12.

Puheenjohtaja

Mika Kättö

Sihteeri

Tanja Ulvinen

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä.
Sisäministeriö 02.02.2021 klo 09:56. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Jakelu

Seurantaryhmän jäsenet ja varajäsenet

Tiedoksi

Valmistelujaostojen puheenjohtajat